

TILLÆG
til
BETÆNKNING
OM KØB PÅ KREDIT

Om
udlejning af løsøre

Afgivet af det af
justitsministeriet den 26. februar 1973
nedsatte udvalg

so. 950 b

a. 2

Betænkning nr. 876

1979

Ju 00-57 bet.

ISBN 87-503-2927-7

Indholdsfortegnelse

I.	Indledning.	
II.	Udlejning af løsøre til erhvervsdrivende	5
III.	Udlejning af løsøre til forbrugere	7
	1. Kreditkøbsudvalgets undersøgelse af omfanget af udlejning til forbrugere	7
	2. Forholdene i Norge og Sverige.	9
	3. Høringssvar.	9
	4. Retsregler, som omfatter udleje af løsøre.	10
	a. Regulering af markedsføringen af udlejningstilbud	10
	b. Retsregler om lejekontraktens indhold.	10
	5. Gennemgang af enkelte led i lejeaftaler.	11
	a. Oplysninger til lejeren	11
	b. Lejetidens længde og opsigelsesret	11
	c. Ansvar for det lejede og forsikring	12
	d. Andre særlige vilkår i lejekontrakter.	12
IV.	Konklusion og indstilling	14
	 BILAG.	
Bilag 1	Uddrag af det norske kreditkøpsudvalgs udkast til lov om kreditkøb m. v.	15
Bilag 2	Den svenske kreditköpkommittés förslag till lag med särskilda bestämmelser om uthyrning av vara.	17
Bilag 3	Skrivelse af 8. oktober 1976 fra Dansk Leasingkomité	20
Bilag 4	Skrivelse af 2. november 1976 fra Industrirådet	23
Bilag 5	Skrivelse af 9. november 1978 fra Forbrugerombudsmanden	24
Bilag 6	Skrivelse af 18. oktober 1978 fra Forbrugerklagenævnet	25
Bilag 7	Skrivelse af 9. november 1978 fra Ankenævnet for Radio- og TV-Apparater m. v.	26
Bilag 8 a.	Radio- og TV-branchens standardlejekontrakt	27
Bilag 8 b.	En anden i radio- og TV-branchen forekommende lejekontrakt	29
Bilag 8 c.	Automobilbranchens standardleasingkontrakt	31

Indledning.

Den 26. februar 1973 nedsatte justitsministeriet et udvalg med den opgave at overveje en række spørgsmål vedrørende lovgivning om køb på kredit.

Som det fremgår af udvalgets kommissorium, hvorom der henvises til kapitel I i den af udvalget i december 1977 afgivne betænkning om køb på kredit (betænkning nr. 839/78), er udvalget berettiget til at tage spørgsmålet om andre kreditformer end køb på kredit, f. eks. leasing, op til overvejelse.

Efter afgivelsen af betænkningen om køb på kredit har udvalget taget spørgsmålet om, hvorvidt der kan antages at være behov for lovgivning om udlejning af løsøre, op til overvejelse. Til brug herfor har udvalget foretaget en undersøgelse af omfanget af udlejning af løsøre til forbrugere ved at rette henvendelse til en række detailhandelsbrancher. Udvalget har endvidere rettet henvendelse til forbrugerombudsmanden, forbrugerklagenævnet og Ankenævnet for Radio- & TV-Apparater m. v. for at få kendskab til disse institutioners erfaringer vedrørende udlejning af løsøre til forbrugere. Udvalget har holdt 6 møder herom.

Den foreliggende tillægsbetænkning til betænkningen om køb på kredit omhandler udvalgets overvejelser vedrørende behovet for gennemførelse af lovgivning om udlej-

ning af løsøre.

Udvalgets sammensætning:

Sekretær Peter Arendorff, Industrirådet, kontorchef Frede Christensen, handelsministeriet, professor Halvor Lund Christiansen, Forbrugerkommissionen, sekretær Jørgen Christiansen, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, afdelingsleder Benedicte Federspiel, Forbrugerrådet, kontorchef Jørgen Florie, Københavns kommunes social- og sundhedsforvaltning, vicedirektør Preben Hommel, Danske Bankers Fællesrepræsentation og Danmarks Sparekasseforening, højesteretsdommer Torben Jensen, landsdommer Ole Unmack Larsen, formand, landsretssagfører Svend Petersen, generalsekretær for Butikshandelens Fællesråd, og afdelingschef Niels Pontoppidan, justitsministeriet.

Udvalgets sekretariat består af formand for forbrugerklagenævnet H. Wendler Pedersen og fuldmægtig i justitsministeriet Bo Vesterdorf.

Lektor ved Århus Universitet Jens Anker Andersen har bistået udvalget i dets arbejde og deltaget i udvalgets møder.

København, i februar 1979.

**Peter Arendorff
H. Lund Christiansen
Benedicte Federspiel
Preben Hommel**

**Svend Petersen
Torben Jensen
Frede Christensen
Jørgen Christiansen**

**Jørgen Florie
Ole Unmack Larsen
Niels Pontoppidan**

*/ H. Wendler Pedersen
B. Vesterdorf.*

II. Udlejning af løsøre til erhvervsdrivende.

Ved skrivelse af 8. juni 1976 til justitsministeriet spurgte det norske justisdepartement, hvorledes man i de øvrige nordiske lande ser på behovet for at overveje en lovregulering om leasing af løsøre.

På grundlag af en høring af Dansk Leasingkomité og Industrirådet, som begge i skrivelser af henholdsvis 8. oktober 1976 og 2. november 1976 (se bilag 3 og 4, p. 20 og p. 23) svarede, at man ikke for tiden fandt behov for en lovgivning om leasing, underrettede justitsministeriet den 24. januar 1977 det norske justisdepartement om disse høringssvar og henviste i øvrigt til en drøftelse i den nordiske embedsmandskomité for lovgivningsspørgsmål den 14.-15. oktober 1976, hvor man fra dansk side gav udtryk for, at der i Danmark næppe er behov for en lovregulering.

Ved henvendelse i efteråret 1978 til det svenske justitiedepartement er det blevet oplyst over for udvalget, at man ikke for tiden i Sverige finder noget behov for en lovregulering af leasing til erhvervsdrivende.

Det norske justisdepartement har på forespørgsel fra udvalget i efteråret 1978 oplyst, at man endnu ikke har taget endelig stilling, men at vurderingen formentlig bliver som i Sverige.

Efter gældende ret er leasing og andre lejeaftaler i nogle tilfælde omfattet af afbetalingslovens regler. Hvor det må antages at have været meningen, at modtageren af den lejede ting skal blive ejer af denne, medfører bestemmelsen i afbetalingslovens § 1, stk. 2, at lovens regler finder anvendelse på aftalen, selv om denne betegner sig som en lejekontrakt eller en leasingaftale. Denne bestemmelse, som er foreslået opretholdt ved § 2 i det udkast til lov om køb på kredit, der er optaget i udvalgets betænkning nr. 839/78, har undertiden voldt betydelige problemer, idet såvel de gældende regler i afbetalingsloven som de af udvalget foreslåede mere generelle regler om kreditkøb efter deres ind-

hold og formål er mindre egnede til regulering af udlejning i erhvervsforhold.

I § 39, stk. 1, i udvalgets udkast til lov om køb på kredit er det imidlertid af et flertal i udvalget foreslået, at parterne i et køb, der angår erhvervsløsøre, såfremt kontantprisen overstiger 100.000 kr. og det solgte ikke er et motordrevet køretøj, jfr. færdselslovens § 2, nr. 12, kan aftale, at loven ikke skal gælde for købet. I samme omfang vil det kunne aftales, at lovens regler ikke skal finde anvendelse på en aftale om leje eller leasing af erhvervsløsøre, jfr. herved p. 59 i udvalgets betænkning om køb på kredit.

Med den således foreslåede bestemmelse mener udvalget, at nogle væsentlige problemer, der er knyttet til, at aftaler om leje eller leasing i erhvervsforhold undertiden bliver reguleret af de i sådanne forhold mindre hensigtsmæssige regler i afbetalingsloven eller i udvalgets udkast til lov om køb på kredit, vil være løst.

Ved bedømmelsen af behovet for gennemførelse af lovregler om udlejning af løsøre til erhvervsdrivende må det endvidere fremhæves, at bestemmelsen i aftalelovens § 36, hvis anvendelse på aftaler om udleje af løsøre til forbrugere omtales nedenfor p. 14, også finder anvendelse ved udleje til erhvervsdrivende, og at forbrugerklagenævnets kompetence også omfatter klager fra erhvervsdrivende med hensyn til varer og tjenesteydelser, herunder leje, der benyttes i virksomheden, når de ikke indgår i produktionen eller er erhvervet med henblik på videresalg.

Industrirådets repræsentant i udvalget har oplyst, at man hidtil i et vist omfang ved forhandling mellem Industrirådet og de pågældende erhvervsgrene om udformning af standardkontrakter har kunnet fjerne de mindre rimelige kontraktvilkår for leasing til erhvervsdrivende, som fra tid til anden er blevet forelagt for rådet.

Der er herefter enighed i udvalget om, at der ikke i Danmark er noget aktuelt behov

for en lovregulering af leasing af løsøre til erhvervsdrivende.

Udvalget ønsker dog at understrege, at det kan tænkes, at den tekniske og økonomiske udvikling vil medføre, at der senere sker en

stigning i omfanget af leasing af løsøre til erhvervsdrivende, og at der i forbindelse hermed kan opstå et behov for en lovregulering heraf.

III. Udlejning af løsøre til forbrugere.

1. Kreditkøbsudvalgets undersøgelse af omfanget af udlejning af løsøre til forbrugere.

I foråret 1978 rettede udvalget henvendelse til en række brancher, inden for hvilke man på forhånd vidste, at der forekommer udlejning af løsøre. Der blev rettet henvendelser til:

- Radiofaghandelens brancheorganisation (Rateksa).
- Hvidevarebranchens Fællesråd,
- Leverandørforeningen for Kontormaskiner og Kontormøbler,
- Danmarks Automobil-Forhandler-For-
ening og
- en større virksomhed inden for el-
branchen (vedrørende udleje af elektriske artikler til husholdnings- eller kropsplejeformål), idet der på dette område ikke findes nogen egentlig brancheforening.

De fem adspurgte brancher blev anmodet om at besvare følgende spørgsmål:

1. Den samlede lejeomsætning i kroner i 1976 og/eller 1977.
2. Lejeomsætningens omfang i procent af den samlede omsætning.
3. Antal lejekontrakter indgået i 1976 og/eller 1977.
4. Udlejes der både til forbrugere og ikke-forbrugere (erhvervsdrivende til erhvervsformål)?
- 5 a. Er der normalt en periode, inden for hvilken opsigelse ikke kan ske?
- b. Kan der i øvrigt normalt opsiges i lejeperioden?
- c. Hvad er det normale opsigelsesvarsel?
6. Skal der betales depositum ved lejeaftalens indgåelse og i givet fald hvor stor en procentdel af det lejedes værdi?

Om forbrugerbegrebet henvistes der til § 4 i det i betænkningen om kreditkøb indeholdte lovudkast og bemærkningerne hertil, jfr. p. 48 og p. 60 f. a.st.

Brancherne blev bedt om ved besvarelsen at se bort fra lejemål af kortere varighed end tre måneder.

Af de fem brancher har de to, Kontormaskineleverandørforeningen og Hvidevarebranchens Fællesråd, svaret, at udlejning ikke er normalt for branchens medlemmer. Der lejes kun ud i så få tilfælde, at det ikke kan udtrykkes i procenter af omsætningen. Det skal dog bemærkes, at de to brancheforeninger ikke har samtlige virksomheder inden for branchen som medlemmer, og at langt den betydeligste udlejning (herunder EDB-anlæg og kopieringsmaskiner) inden for kontormaskinebranchen efter det oplyste sker hos virksomheder, der ikke er knyttet til brancheforeningen. Denne udlejning sker næsten udelukkende til erhvervsdrivende.

Danmarks Automobil-Forhandler-For-
ening har som følge af henvendelsen foretaget et rundspørge blandt branchens medlemmer, men besvarelsesprocenten var for lav til, at foreningen kunne besvare spørgsmålene 1-3. '

a. Radio- og TV-branchen.

Denne branches besvarelse af henvendelsen bekræfter udvalgets formodning om, at en stor del af udlejningen af løsøre i dag sker i denne branche.

Branchen besvarede spørgsmålene således:

Ad i. Den samlede lejeomsætning i kroner i 1976 og/eller 1977:

1976: Ca. 80 mill. kr. (35.000 apparater årlig gennemsnitsleje 2.280 kr.).

1977: Ca. 100 mill. kr. (45.000 apparater årlig gennemsnitsleje 2.280 kr.).

Ad 2. Lejeomsætningens omfang i procent af den samlede omsætning.

1976: Ca. 6,6 pct.

1977: Ca. 9 pct.

Ad 3. Antal lejekontrakter indgået i 1976 og/eller 1977:

1976: Ca. 15.000.

1977: 17.000.

Ad 4. Udlejes der både til forbrugere og ikke-forbrugere ?

Ja, men mest til forbrugere.

Ad 5 a. Er der normalt en periode, inden for hvilken opsigelse ikke kan ske?

Ja. Perioden varierer fra min. 3 måneder til max. 6 måneder.

Ad 5 b. Kan der i øvrigt normalt opsiges i lejeperioden ?

Ja.

Ad 5 c. Hvad er det normale opsigelsesvarsel?

Normalt 1 måned.

Ad 6. Skal der betales depositum ved lejeaftalens indgåelse og i givet fald hvor stor en procentdel af det lejedes værdi?

Ja, enten et depositum eller forudbetaling. Procenten er 2,5-6.

Branchen har i en supplerende udtalelse oplyst, at den samlede salgspris for solgte og udlejede farve-TV-apparater i 1976-1978 var henholdsvis 1.198.000.000 kr., 1.111.000.000 kr. og 875.000.000 kr. Antal solgte farve-TV-apparater var henholdsvis ca. 175.000 stk., 157.000 stk. og 110.000 stk. (1978-tallene er anslåede).

Om omfanget af udlejningen af farve-TV-apparater i de senere år er det i udtalelsen oplyst: »Antal farve-TV, der ultimo 1976 var udlejede til forbrugere, anslås til 35.-40.000 apparater ud af en samlet apparatbestand hos forbrugerne på 820.000, dvs. ca. 4,5 pct. var lejede.

Antal farve-TV, der ultimo 1977 var udlejede til forbrugere, anslås til 45.-50.000 apparater ud af en samlet apparatbestand hos forbrugerne på 1.020.000, dvs. ca. 4,8 pct. var lejede.

Antal farve-TV, der ultimo 1978 skønnes udlejede til forbrugere, anslås til 55.-60.000 apparater ud af en samlet apparatbestand hos forbrugerne på 1.150.000, dvs. ca. 5 pct. var lejede.

Som gennemsnitspris - mdl. leje - kan uændret regnes med kr. 190,- inkl. moms el-

ler kr. 2.280,-, p.a. Denne pris omfatter fuld service.

Hvis vi som gennemsnit for 1976 regner med 35.000 apparater udlejet å kr. 2.280,- giver det en omsætning på ca. 80 mill. kr.

For 1977 giver det tilsvarende med 45.000 apparater ca. 100 mill. kr.

For 1978 giver det tilsvarende med 55.000 apparater ca. 125 mill. kr.«

b. Virksomheden med el-artikler.

Ad 1. Den samlede lejeomsætning i kroner i 1976 og/eller 1977:

1976: 223.937 kr.

1977: 276.592 kr.

Ad 2. Lejeomsætningens omfang i procent af den samlede omsætning.

1976: 1,34 pct.

1977: 1,50 pct.

Ad 3. Antal lejekontrakter indgået i 1976 og/eller 1977:

1976: 1.500.

1977: 1.200.

Ad 4. Udlejes der både til forbrugere og ikke-forbrugere ?

Kun til forbrugere.

Ad 5 a. Er der normalt en periode, inden for hvilken opsigelse ikke kan ske?

Ja, minimumsperiode 2-3 måneder.

Ad 5 b. Kan der i øvrigt normalt opsiges i lejeperioden ?

Ja.

Ad 5 c. Hvad er det normale opsigelsesvarsel?

Normalt 4 dage.

Ad 6. Skal der betales depositum ved lejeaftalens indgåelse og i givet fald hvor stor en procentdel af det lejedes værdi?

Nej, heller ikke forudbetaling ud over løbende måned.

Virksomheden oplyser i øvrigt, at 60-65 pct. af lejemålene er af en varighed på under 3 måneder, idet de fleste lejere benytter sig af forkøbsretten.

c. Automobilbranchen.

Spørgsmål 1-3: Ingen oplysninger.

Ad 4. Udlejes der både til forbrugere og ikke-forbrugere?

Hovedsageligt til ikke-forbrugere.

Ad 5 a. Er der normalt en periode, inden for hvilken opsigelse ikke kan ske?

Normalt lejetidsrum er 12 måneder.

Ad 5 b. Kan der i øvrigt normalt opsiges i lejeperioden?

Nej.

Ad 5 c. Hvad er det normale opsigelsesvarsel?

Kontrakterne ophører uden videre ved lejeperiodens udløb.

Ad 6. Skal der betales depositum ved lejeaftalens indgåelse og i givet fald hvor stor en procentdel af det lejedes værdi?

Ja, normalt 3 måneders leje, hvilket skønsmæssigt svarer til 10 pct. af det lejedes værdi.

2. Forholdene i Norge og Sverige.

Den af den svenske kreditköpkommitté i 1975 afgivne betænkning: Konsumentkreditlag m. m. (Sou 1975:63) indeholdt et udkast til en lov om udlejning af løsøre til forbrugere, jfr. bilag 2 (p. 17).

Lovudkastet indeholder bestemmelser om bl. a. minimumsdepositum, oplysningspligt, præceptiv opsigelsesret for lejer, tilbagebetaling af depositum og køberet.

I den af den svenske regering efter betænkningens afgivelse fremsatte proposition (1976/77:123) var de af komiteen foreslåede bestemmelser om løsøreudlejning udeladt.

Det er nu oplyst for udvalget, at det svenske justitiedepartement har stillet spørgsmålet om en særlig lovgivning om løsøreudlejning i bero, indtil man har set, hvordan konsumentkreditlagen, som træder i kraft den 1. juli 1979*), virker.

I det udkast til lov om køb på kredit, som er udarbejdet af det norske kredittkjøpsudvalg i udvalgets betænkning (Kredittkjøp m. v. NOU 1977:12), er der ligeledes optaget særlige bestemmelser om udlejning af løsøre

til forbrugere, jfr. bilag 1 (p. 15). Lovudkastet indeholder bestemmelser om bl. a. oplysningspligt, depositum, lejerens opsigelsesret og om køberet.

Når man i den norske og den svenske betænkning har foreslået regler om leje, skyldes det efter begrundelserne i betænkningerne navnlig frykten for en overstrømning fra køb på afbetaling til leje på grund af de ret strenge bestemmelser om afbetalingskøb, der foreslås i de to betænkninger, jfr. herom p. 50f. i det norske kredittkjøpsudvalgs betænkning og p. 206 og 266 i den svenske kreditköpkommittés betænkning.

Det er fra det norske justitiedepartement oplyst, at man stadig arbejder med betænkningen og således ikke har taget endelig stilling til spørgsmålet om særlige bestemmelser for udlejning af løsøre til forbrugere. Spørgsmålet vil på norsk initiativ blive rejst på et møde i den nordiske embedsmandskomite for lovgivningsspørgsmål.

3. Høringssvar.

Kreditkøbsudvalget har i efteråret 1978 anmodet *forbrugerombudsmanden, forbrugerklagenævnet og Ankenævnet for Radio- & TV-Apparater* m. v. om at oplyse, i hvilket omfang man har modtaget henvendelser fra forbrugere om udlejning af løsøre, og i givet fald hvilke problemer disse henvendelser har berørt.

Forbrugerombudsmanden har oplyst, at institutionen siden oprettelsen den 1. maj 1975 har modtaget ca. en halv snes skriftlige henvendelser om udleje af løsøre til forbrugere. Problemerne i disse sager har centreret sig om bindingsperioden, standardbestemmelser om, at udlejningsselskabet er uden ansvar for mangler ved det lejede, og at lejer bærer risikoen for det lejedes hændelige undergang, regulering og forhøjelse af lejen i lejeperioden og endelig værnetingsklausuler i udlejers favør, jfr. bilag 5 (p. 24).

Forbrugerklagenævnet har oplyst, at nævnet kun i meget begrænset omfang har modtaget henvendelser om udlejning af løsøre til forbrugere. Det understreges, at væsentlige forbrugsområder, hvor lejeformen kan være et praktisk alternativ til køb på kredit, er undtaget fra nævnets virksomhedsområde, jfr. bilag 6 (p. 25).

*) Loven skulle være trådt i kraft den 1. januar 1979, men den svenske riksdag har i december 1978, for at imødekomme et udbredt ønske fra erhvervslivets side, udsat ikrafttrædelsen til den 1. juli 1979.

Ankenævnet for Radio- & TV-Apparater m. v. har oplyst, at nævnet aldrig har behandlet nogen klage vedrørende lejet TV- eller radiomateriel, men har oplyst, at de fleste sager, nævnet har behandlet, vedrører reparationer, hvilket ikke er et problem i forbindelse med udlejning, idet der da blot sker en udskiftning af det pågældende apparat, jfr. bilag 7 (p. 26).

4. Retsregler, som omfatter udleje af løsøre.

Den omstændighed, at der ikke er gennemført særlige lovregler om udlejning af løsøre, er ikke ensbetydende med, at aftaler herom er undtaget fra retlig regulering. Sådanne aftaler er omfattet af de almindelige regler i aftaleloven, herunder generalklausulen i § 36, ligesom den kompetence, der er tillagt monopoltilsynet, forbrugerombudsmanden og forbrugerklagenævnet, også omfatter udleje af løsøre.

a. Regulering af markedsføringen af udlejningstilbud.

I henhold til § 4 i lov nr. 252 af 8. juni 1977 om mærkning og skiltning med pris m. v. kan *monopoltilsynet* fastsætte regler om, at »den, der erhvervsmæssigt udfører tjenesteydelser, ved skiltning eller på anden måde tydeligt i nærmere fastsat omfang skal give oplysning om ydelsernes pris og om mængden af varer, som indgår i ydelserne«. Efter denne bestemmelse kan der fastsættes regler om, at prisen for en tjenesteydelse skal oplyses i forbindelse med skiltningen. Tjenesteydelsesbegrebet antages efter monopoltilsynets praksis at omfatte udleje af løsøre, jfr. Monopoltilsynets Meddelelser 1978, nr. 7, p. 438. sp. 2, hvilket er i overensstemmelse med den af Forbrugerkommissionen i dennes betænkning I (nr. 597/1971) p. 23 og **III**. (nr. 738/1975) p. 78-79 angivne fortolkning af begrebet tjenesteydelse.

Efter § 1 i lov nr. 297 af 14. juni 1974 om markedsføring må der ». . . ikke foretages handlinger, som strider mod god markedsføringsskik i privat erhvervsvirksomhed eller offentlig virksomhed, som kan sidestilles hermed.«

Efter § 2, stk. 1, i samme lov må der endvidere »ikke anvendes . . . urimeligt mangelfulde angivelser, som er egnet til at påvirke efterspørgsel eller udbud af varer . . . samt tjenesteydelser«.

Bestemmelserne i § 1 og § 2, stk. 1, kan i givet fald anvendes dels over for virksomheder, som driver udlejningsvirksomhed på en måde, der må anses for stridende mod god markedsføringsskik, f. eks. ved misvisende annoncering om udlejningsgenstandens egenskaber, dels over for udlejere, som i annoncer undlader at give væsentlige oplysninger om lejevilkårene, jfr. Forbrugerkommissionens betænkning II (nr. 681/1973), p. 19, sp. 2, hvor det som baggrund for den foreslåede formulering af bestemmelsen i § 2, stk. 1, anføres, »at også det uskreve eller det usagte kan være velegnet til at påvirke efterspørgsel eller udbud derigennem, at det ikke advarer den anden part . . .«.

Kontrollen med overholdelsen af markedsføringen er henlagt til *forbrugerombudsmanden*, jfr. lovens § 15. I § 15, stk. 2, er det udtrykkeligt anført, at forbrugerombudsmanden på eget initiativ eller efter begæring af klagere eller henvendelser fra andre skal »søge at påvirke de erhvervsdrivende til at virke i overensstemmelse med loven«. Forbrugerombudsmanden kan i dette øjemed efter § 16, stk. 2, endvidere nedlægge foreløbigt forbud mod overtrædelser af markedsføringen.

b. Retsregler vedrørende lejekontrakters indhold.

Som forudsat i lovgivningen søger *forbrugerombudsmanden* i fornødent omfang at optage forhandling med f. eks. brancheorganisationer med henblik på at få udformet eller ændret de af disse organisationer udarbejdede standardkontrakter således, at de ikke indeholder standardvilkår, som er i strid med lovgivningen eller med hensynet til en rimelig beskyttelse af forbrugerne. På denne måde vil forbrugerombudsmanden kunne medvirke til, at der i standardaftaler om udleje af løsøre ikke optages vilkår, som er urimeligt byrdefulde for lejeren.

Klager vedrørende konkrete lejeaftaler kan efter § 1 i lov nr. 305 af 14. juni 1974 om *forbrugerklagenævnet* forelægges for nævnet, idet tjenesteydelsesbegrebet efter nævnets praksis også omfatter udleje af løsøre, jfr. også Forbrugerkommissionens betænkning I (nr. 597/1971) s. 23 og betænkning **II** (nr. 738/1975) p. 79. Det bemærkes dog, at en række væsentlige forbrugsområder er undtaget fra nævnets virksomhedsområde i

medfør af bekendtgørelse nr. 193 af 28. maj 1975.

Endelig kan også domstolene efter de almindelige formueretlige regler, herunder navnlig reglerne i aftaleloven, tage stilling til tvister vedrørende konkrete lejeaftaler.

Ved behandlingen af sager om udleje af løsøre vil såvel forbrugerklagenævnet som domstolene kunne tage stilling til bl. a. spørgsmålet om, hvorvidt den omstændighed, at der er givet forbrugeren mangelfulde eller urigtige oplysninger, giver forbrugeren ret til at hæve aftalen eller medfører andre retsvirkninger i forholdet mellem parterne. Der kan i denne forbindelse også være anledning til at fremhæve den såkaldte generalklausul i aftalelovens § 36, hvorefter aftalevilkår, som findes urimelige, kan tilsidesættes.

5. Gennemgang af enkelte led i lejeaftaler.

a. Oplysninger til lejeren:

Af oplysninger, som må anses for særlig relevante for lejeren, kan nævnes:

1. lejetidens længde,
2. lejens samlede størrelse og forfaldstid,
3. depositum,
4. de enkelte lejebetalingers størrelse og forfaldstid,
5. ansvaret for det lejede,
6. forsikring af det lejede,
7. reparation og vedligeholdelse,
8. fortrydelsesret for lejeren,
9. opsigelsesret og frist for begge parter,
10. tilbageleveringen ved lejetidens ophør,
11. misligholdelsesbestemmelser og -virkninger, herunder om fodedrettens medvirken, og værning, og
12. eventuel køberet for lejeren.

Der er ikke i lovgivningen gennemført bestemmelser, hvorefter udlejeren skal give lejeren bestemte oplysninger ved aftalens indgåelse. Udlejeren vil imidlertid være nødt til at meddele lejeren en række af de ovennævnte oplysninger, såfremt han vil hævde en bestemt retsstilling, der afviger fra, hvad der må antages at gælde deklaratorisk.

Der kan efter gældende ret ikke stilles krav om, at der om leje af løsøre oprettes en skriftlig kontrakt mellem parterne, men efter almindelig praksis sker udleje af løsøre på grundlag af skriftlige kontrakter.

For så vidt angår spørgsmål om oplysningspligt for udlejer ved annoncering og skiltning og ved indgåelsen af kontrakter om

leje af løsøre, er der - som nævnt - allerede gennemført bestemmelser i lovgivningen, hvorefter omfanget af de oplysninger, der skal gives, i et vist omfang vil kunne reguleres, jfr. herom ovenfor under afsnit III, 4.

Af de kontraktstyper, der er optaget som bilag nr. 8 a og b til betænkningen, fremgår, at de fleste under pkt. 1-12 nævnte oplysninger gives i de kontrakter, som indgås inden for den største udlejningsbranche, radio- og TV-branchen. De eneste oplysninger, som ikke standardmæssigt gives i kontrakterne, er oplysningerne under pkt. 1 og 2 om lejetidens længde og lejens samlede størrelse samt pkt. 8 om fortrydelsesret. I de tilfælde, hvor der indrømmes lejeren en køberet, jfr. pkt. 12, vil denne omstændighed efter praksis medføre, at forholdet henføres under afbetalingslovens § 1, stk. 2, jfr. også § 2, stk. 2, i udvalgets lovudkast i betænkningen om køb på kredit.

For så vidt angår pkt. 1 og 2 er årsagen til, at disse oplysninger ikke meddeles, at der typisk ikke aftales noget om, hvor længe lejeaftalen skal gælde ud over minimumsperioden. Der kan som følge heraf heller ikke gives oplysning om lejens samlede størrelse.

Hvad angår pkt. 8 vil en fortrydelsesret og oplysning herom kun have større praktisk betydning, for så vidt angår den minimumsperiode, hvori lejeren ikke kan opsiges lejekontrakten. Uden for denne kan lejeren benytte sin opsigelsesret. Opsigelsesvarslet er normalt 1 måned inden for den branche, hvor udlejningen har størst omfang. Minimumsperioden er i praksis inden for samme branche højst 6 måneder, hvorfor det samlede tidsrum, en lejer vil være bundet af aftalen og må betale leje, er 6 eller 7 måneder afhængig af den enkelte kontrakts formulering.

Hvad angår pkt. 11 gives der i praksis oplysning om værning, såfremt det skal være et andet end det, der følger af retsplejelovens almindelige regler. Dette er en følge af, at andet værning end det deklaratoriske skal aftales mellem parterne.

b. Lejetidens længde og opsigelsesret.

I praksis indgås langt de fleste lejeaftaler ikke på bestemt tid, men derimod således, at de løber, indtil en af parterne opsiges aftalen. Dette er således almindeligt inden for radio- og TV-branchen, hvor lejeren sædvanligvis efter en minimumslejeperiode på fra

3-6 måneder kan opsige lejekontrakten med et varsel på 1 måned. Det er udvalgets opfattelse, at en sådan bindingsperiode inden for områder som det pågældende er rimelig.

Der forekommer imidlertid af og til lejeaftaler, som er indgået for en bestemt længere periode.

Hvis en forbruger skulle indgå en aftale om leje af en løsøregenstand for et længere tidsrum uden at være blevet indrømmet nogen opsigelsesret i lejeperioden, vil en sådan aftale i medfør af generalklausulen i aftalelovens § 36 kunne tilsidesættes, hvis den forsøges gjort gældende af udlejeren, og dette må anses for urimeligt eller i strid med redelig handlemåde, jfr. således Lunn og Trønning i »Juristen og Økonomen« 1975, p. 396. I retspraksis er f. eks. abonnementskontrakter indgået på meget lang tid, også før generalklausulen i aftalelovens § 36 var gennemført ved lov nr. 250 af 12. juni 1975, blevet tilsidesat af domstolene, jfr. Lyngsø, »Afbestillingsret«, p. 131. Om anvendelsen af aftalelovens § 36 i forbrugerklagenævnets praksis henvises til forbrugerklagenævnets årsberetning for 1977.

c. Ansvaret for det lejede og forsikring.

Hvis ikke andet er aftalt, bærer udlejeren risikoen for det lejedes hændelige undergang, medens lejeren kun er ansvarlig på et culpa-grundlag, jfr. Lyngsø, »Dansk Forsikringsret«, 3. udgave, p. 223 og 305, og Gomard i »Obligationsret, almene emner«, 2. hæfte, p. 98.

Det aftales imidlertid ofte i praksis, at lejeren skal bære risikoen, jfr. bilag 8 a og b. Samtidig hermed aftales det også hyppigt, at lejeren skal tegne en forsikring, der dækker det lejede og forsikrer mod tyveri, brand m. v.

De fleste lejere har formentlig en almindelig familieforsikring, som - i hvert fald for så vidt angår indbogenstande - dækker normale skader på genstande, som lejeren (forsikringstageren) efter aftale med udlejeren bærer risikoen for, jfr. Lyngsø, a.st., p. 224 og 305. Dette medfører, at lejere, som ikke har en familieforsikring, ikke er dækket, og at heller ikke lejere, som kommer ud for usædvanlige skader, der ikke omfattes af de sædvanlige familieforsikringer, er dækket.

For så vidt angår indbogenstande, som kan dækkes ved tegning af en familieforsikring, bemærker udvalget, at det i almindelig-

hed ikke kan anses for rimeligt, at udlejeren overvælter risikoen for skader på det lejede, som ikke dækkes af en almindelig familieforsikring, på lejeren. I praksis vil udlejeren ved overleveringen af genstanden kunne sikre sig, at lejeren har en sådan forsikring, ved krav om forevisning af policen og præmiekvitteringer.

d. Andre særlige vilkår i lejekontrakter.

I radio- og TV-branchens standardkontrakter forekommer der ikke aftaler om værning, medens dette er tilfældet for visse af de radio- og TV-forretningsdrivende, som alene udlejer radio- og TV-materiel, jfr. eksempelvis bilag 8 b, (p. 29.)

Efter det for udvalget oplyste har *forbrugerombudsmanden* under forhandlinger med visse erhvervsvirksomheder om udformningen af disses kontraktformularer gjort gældende, at vilkår, hvorefter alle tvister skal behandles ved den erhvervsdrivendes værning, må anses for at være i strid med markedsføringslovens § 1 og derfor ikke bør findes i kontrakter med forbrugere. På linje hermed udtaler *Gomard* i *Civilprocessen* (1977) p. 529, at værningens aftaler efter omstændighederne kan tilsidesættes efter aftalelovens § 36, jfr. herved også *Arildsen og Gomard* i »Juristen og Økonomen« 1978, p. 434, som går ind for, at adgangen til på forhånd at indgå værningens aftaler med virkning for private sager eller småsager ophæves.

For så vidt angår kreditkøb, har udvalget i sin betænkning om køb på kredit foreslået en regel om, at køberen i forbrugerkøb ikke på forhånd kan indgå aftale om værning, jfr. § 39, stk. 3, i udvalgets lovudkast.

På denne baggrund, og især hvis udvalgets forslag om værningens klausuler bliver gennemført, må det antages, at også værningens klausuler i lejeaftaler med forbrugere kan forventes tilsidesat i medfør af aftalelovens § 36.

På tilsvarende måde, som der således med hjemmel i aftalelovens § 36 kan ske tilsidesættelse af værningens klausuler, vil også andre særlig tyngende vilkår for lejeren i henhold til lejekontrakten kunne tilsidesættes efter § 36. Dette gælder således særlig tyngende bestemmelser om lejerenes forpligtelser i tilfælde af opsigelse gående ud på, at lejeren skal betale et særligt bodsbeløb eller utover lejen betale erstatning for normal slitage eller lignende. I denne forbindelse kan også

nævnes et i praksis forekommende vilkår, til at få adgang til lejerens bopæl for at besigtige det lejede eller reparere dette*). hvorefter udlejerens *når som helst* er berettiget

*) Efter indholdet af de kontrakter, der er optaget som bilag 8 a og b til betænkningen, vil en lejers vægring ved at efterkomme dette vilkår give udlejerens ret til uden varsel at hæve kontrakten.

IV. Konklusion og indstilling.

For så vidt angår udvalgets indstilling vedrørende behovet for at overveje eventuel lovregulering af udleje (leasing) af løsøre til erhvervsdrivende henvises til afsnit II., p. 5-6, ovenfor.

For så vidt angår udlejning af løsøre til forbrugere fremgår det af det under afsnit III, 1, gennemgåede materiale, at der i alt væsentligt kun forekommer udlejning af løsøre af større omfang til forbrugere inden for en enkelt branche, nemlig radio- og TV-branchen.

Af horingssvarene fra forbrugerombudsmanden, forbrugerklagenævnet og Ankenævnet for Radio- & TV-Apparater m. v. fremgår det endvidere, at tvister vedrørende udlejningskontrakter kun i meget begrænset omfang er blevet forelagt disse organer.

Som nævnt under afsnit III, 4 a, er der i den eksisterende lovgivning hjemmel for forbrugerombudsmanden til at påse, at udlejere i forbindelse med markedsføringen af deres udlejningsvirksomhed giver forbrugerne loyale og i rimeligt omfang tilstrækkelige oplysninger om vilkårene og for forbrugerklagenævnet til at behandle konkrete sager vedrørende udleje af løsøre. Ligeledes er der i lovgivningen hjemmel for monopoltilsynet til at kræve prisoplysninger ved markedsføring såvel i annoncer som ved skiltning.

Endvidere kan der, i det omfang sagerne indbringes for domstolene eller forbrugerklagenævnet, med hjemmel i aftalelovens § 36 ske tilsidesættelse af urimelige vilkår. Navnlig lange opsigelsesvarsler, værnetingsklausuler, tyngende bestemmelser om, hvem der bærer risikoen for det lejede, og de p. 12-13, nævnte tyngende specielle vilkår vil der efter udvalgets opfattelse kunne være behov for at tilsidesætte i medfør af aftalelovens § 36, ligesom det efter udvalgets opfattelse vil være ønskeligt, at forbrugerombudsmanden ved forhandling med de berørte erhvervsgrene søger sådanne særlige vilkår fjernet fra standard- eller andre kontraktsformularer.

Ved vurderingen af effektiviteten af de beskyttelsesmuligheder, som følger af de nævnte bestemmelser i markedsføringsloven, loven om forbrugerklagenævnet og aftaleloven, er udvalget opmærksom på de ressourcemæssige begrænsninger for forbrugerombudsmandens og forbrugerklagenævnets virksomhed og på den begrænsning, der følger af, at en anvendelse af aftalelovens § 36 naturligvis forudsætter, at spørgsmålet om bestemmelsens anvendelse rejses over for en domstol eller over for forbrugerklagenævnet. I denne forbindelse må det fremhæves, at det i konkrete tilfælde kan være vanskeligt for forbrugeren på forhånd at vurdere, om et aftalevilkår vil kunne forventes tilsidesat med hjemmel i aftalelovens § 36, da denne bestemmelse har karakter af en generalklausul. Dette forhold vil antagelig i en række tilfælde føre til, at spørgsmålet ikke forelægges for domstolene eller forbrugerklagenævnet, og gennemslagskraften af aftalelovens § 36 bør derfor ikke overvurderes, jfr. således også betænkning nr. 845/1978 om forbruger køb, p. 9.

På baggrund af det beskudte omfang, som udleje af løsøre har i dag, samt i betragtning af de muligheder, der efter gældende ret er for at beskytte forbrugere mod urimelige aftalevilkår og vildledende eller anden uheldig markedsføring, finder udvalget imidlertid, at der ikke for tiden er tilstrækkeligt grundlag for at foreslå, at der gennemføres en særlig lovregulering af udleje af løsøre til forbrugere.

Udvalget ønsker dog at understrege, at den økonomiske og tekniske udvikling i samfundet vil kunne medføre, at udleje af løsøre får et væsentligt større omfang end i dag, og at der, hvis det af udvalget i den tidligere afgivne betænkning foreslåede udkast til lov om køb på kredit gennemføres, vil kunne ske en vis »overstrømning« fra salg på kredit til udleje af løsøre til forbrugere. I så fald vil der kunne opstå et stærkere behov for en lovregulering af udleje af løsøre til forbrugere.

Uddrag af det norske kredittkjøpsutvalgs udkast til lov om kredittkjøp m. v.

Leie

§ 25

Når det inngås avtale om leie av løsøre, skal utleieren skriftlig gi **opplysning** om

1. leietiden, dersom **leieforholdet** skal være for en bestemt tid,
2. tingens kontantpris (jfr. § 2 nr. 1),
3. det beløp som i tilfelle skal **forskuddsbe-**tales av leietakeren, jfr. § 26,
4. den leie som skal betales og i tilfelle størrelsen av de enkelte leiebeløp, og når leien skal betales.

Har leietakeren etter avtalen rett til å erverve tingen til eie i løpet av eller ved **utlø-**pet av leietiden, skal avtalen opplyse om den effektive lente utleieren vil legge til grunn ved oppgjøret dersom leietakeren **overtar** tingen (jfr. § 28).

Bestemmelsene i denne paragraf gjelder ikke dersom leieforholdet ikke varer mer enn 30 dager, regnet fra overleveringen av leietingen.

§ 26

For **leieforhold** som varer mer enn 30 dager, kan Kongen bestemme at leietingen ikke skal overleveres til leietakeren før denne har betalt et nærmere fastsatt beløp til utleieren som forskudd på leien. Beløp som leietakeren får som lån fra utleieren eller en **kreditt** på grunnlag av avtale med **utleieren**, skal i så fall ikke anses som forskuddsbetaling.

Når leieforholdet opphører, skal beløpet tilbakebetales til leietakeren, så langt det ikke er medgått til betaling for den utnyttede leietid.

§ 27

Har leieforholdet vart mer enn tre måneder, kan leietakeren alltid si opp avtalen med en måneds varsel.

§ 28

Har leietakeren etter avtalen rett til å erverve tingen til eie i løpet av eller ved utlø-

pet av leietiden; har han rett til å **overta** den mot å betale forskjellen mellom tingens kontantpris ved begynnelsen av leietiden og det han har betalt i leie for den utnyttede leietid. I tillegg kan utleieren kreve et beløp til dekning av kostnader, beregnet av kontantprisen på **grunnlag** av den effektive rente som er oppgitt i avtalen (jfr. § 25 annet ledd).

§ 29

Bestemmelsene i §§ 25—28 gjelder bare ved leie av ting som etter forholdene fremtrer **hovedsakelig** til personlig bruk for leietakeren, hans husstand eller omgangskrets, eller til deres personlige formål ellers, og **som leies** ut som ledd i utleierens næringsvirksomhet, eller hvor utleien formidles av næringsdrivende på vegne av utleieren.

Avsluttende bestemmelser

§ 30

En bestemmelse i en avtale som går inn under denne lov, kan settes til side helt eller delvis for så vidt det ville virke urimelig eller være i strid med god forretningsskikk å gjøre den gjeldende.

§ 31

Kjøper eller leietaker kan ikke på forhånd fraskrive seg rettigheter som han har etter denne lov.

Han kan heller ikke på forhånd vedta **annet** verneting **enn** det lovbestemte, gi fullmakt til å slutte **forlik** på hans vegne, eller gå med på at tvist som måtte oppstå av en avtale etter denne lov, skal avgjøres ved voldgift.

§ 32

Den som driver avdragskjøp som næring, må ha tillåtelse av politimesteren. Dette gjelder likevel ikke for avdragskjøp hvor det bare skyldes krav til kontantinnsett i henhold til § 5 at kjøpesummen betales i avdrag. Nekter politimesteren å gi tillåtelse, kan avgjørel-

sen bringes inn for departementet. Tillåtel-
sen kan begrenses til visse vareslag. Det kan
settes nærmere vilkår for den mate virksom-
heten skal drives på.

Politimesteren eller departementet kan kal-
le en tillåtelse tilbake, hvis den maten virk-
somheten drives på, eller andre forhold gir
grunn til å frykte for misbruk. **Avgjørelsen**
kan bringes inn for retten av den som ram-
mes av den. Tvistemålsloven kap. 30 får til-
svarende anvendelse på slikt **søksmål**. Retten
kan beslutte at virksomheten kan fortette
inntil den har sagt dom i saken eller inntil en-
delig dom foreligger. Beslutningen kan ikke
påkjøres, men kan **omgjøres** av overordnet
rett i forbindelse med behandling av anke over
dommen. Disse regler gjelder tilsvarende hvis
en tillåtelse er gitt for en bestemt tid og nek-
tes fornyet.

Vedtak som nevnt i annet ledd første og
sjette punktum kan ikke påklages dersom
vedtaket er truffet av departementet.

Kongen kan gi nærmere forskrifter om av-
dragskjøp.

§ 33

Kongen kan gi utfyllende forskrifter om
hvordan opplysningsplikten etter §§ 2, 3, 4
og 25 skal oppfylles, herunder om beregning
av effektiv rente.

Kongen kan gi forskrifter om beregning
av kredittkostnader ved kredittkjøp, og kan
herunder også fastsette hvor store kreditt-
kostnader det skal være tillatt å beregne.

§ 34

Kongen bestemmer hvem som skal føre til-
syn med at bestemmelsene i denne lov blir
overholdt.

Tilsynsmyndigheten kan kreve de opplys-
ninger som er nødvendig for gjennomføring
av tilsynet. Myndigheten kan også foreta slik
gransking og besiktigelse som den finner på-
krevet for å utføre sine gjøremål etter loven.

Kongen kan gi nærmere forskrifter om til-
synsarbeidet

§ 35

Den som forsettlig overtrer eller medvir-
ker til å overtre bestemmelser gitt i eller i
medhold av §§ 5, 6, 26, 32 eller 33 annet ledd
eller forbudet i § 9, straffes med bøter eller
under særlig skjerpene omstendigheter med
fengsel inntil tre måneder. På samme mate
straffes den som forsettlig unnlater å gi opp-
lysninger som nevnt i §§ 2, 3, 4 eller 25, eller
gir misvisende opplysninger som der nevnt.

Den som uaktsomt overtrer bestemmelse
som nevnt i første ledd, eller medvirker til
slik overtredelse straffes med bøter.

Er overtredelsen foretatt av næn som har
handlet på vegne av et selskap, en stiftelse
eller en organisasjon, kan bøtestraff idømmes
selskapet, stiftelsen eller organisasjonen, når
overtredelsen er foretatt for å fremme dettes
(dennes) interesser, eller når selskapet, stif-
telsen eller organisasjonen må antas å ha hatt
vesentlig fordel av overtredelsen. Straffelo-
vens § 28 gjelder ikke bøtestraff etter fore-
gående punktum.

**Den svenske kreditköpkommiittés udkast til lov
om udleje af løsøre.**

Förslag till

Lag med särskilda bestämmelser om uthyrning av vara

Härigenom föreskrives följande.

1 § Denna lag gäller när konsument av näringsidkare hyr vara, som är avsedd huvudsakligen för enskilt bruk och som hyres ut i näringsidkarens yrkesmässiga verksamhet.

Lagen gäller under motsvarande förutsättningar även i fråga om uthyrning från annan än näringsidkare om uthyrningen förmedlas av näringsidkare som ombud för uthyraren.

Avtalsvillkor som inskränker konsumentens befogenheter eller förmåner enligt denna lag är ogiltigt.

2 § Överenskommer parterna om längre hyrestid än en månad, räknat från utgången av den månad då uthyrningen börjar, och överstiger varans kontantpris det gränsvärde, som regeringen beslutat med stöd av 6 § konsumentkreditlagen, får uthyraren ej överlämna varan till konsumenten förrän denne hos uthyraren deponerat: ett belopp som motsvarar antingen

1. betalning för hela den avtalade hyrestiden eller
2. tjugofem procent av varans kontantpris.

Bestämmas ej hyrestiden och överstiger kontantpriset gränsvärdet, får varan ej överlämnas förrän konsumenten deponerat det belopp som anges i första stycket 2.

Belopp som sålunda deponerats får ej utlämnas till konsumenten förrän hyresavtalet upphör att gälla. Vad nu sagts utgör ej hinder mot att konsumenten ur det deponerade beloppet tar i anspråk medel för betalning av förfallen hyra.

Det åligger uthyraren att utan dröjsmål avskilja deponerade medel från egna tillgångar.

3 § Uthyraren får då varans kontantpris överstiger gränsvärdet ej medge sådan förlängning av hyrestiden att den sammanlagda tiden blir längre än en månad, räknat från utgången av den månad då uthyrningen började, i annat fall än att konsumenten deponerat det belopp som anges i 2 § första stycket 2.

Med förlängning likställes nytt avtal beträffande varan eller annan vara av samma slag.

4 § Som deposition enligt 2 eller 3 § anses ej belopp vilket konsumenten erhållit såsom lån av uthyraren eller av kreditgivare som avses i 1 § konsumentkreditlagen på grund av överenskommelse mellan denne och uthyraren.

Med kontantpris avses det pris till vilket uthyraren skulle ha varit villig att sälja varan mot kontant betalning. Kan detta pris ej beräknas skall såsom kontantpris anses varans gängse marknadspris.

5 § Överstiger varans kontantpris gränsvärdet och överenskommer parterna om längre hyrestid än en månad, räknat från utgången av den månad då uthyrningen börjar, eller bestämmes ej hyrestiden, skall uthyraren innan avtalet slutes i tillämpliga delar lämna konsumenten skriftlig uppgift om hyrestidens längd, vad konsumenten har att erlägga i betalning för hyrestiden, varans kontantpris, depositionsbeloppets storlek, de särskilda hyresbeloppens storlek och när dessa skall betalas, i vad mån hyresbelopp skall betalas ur depositionsbeloppet samt tidpunkten för varans överlämnande. Har uthyraren genom utfästelse om underhåll, reparation eller liknande åtagit sig att svara för varan under hyrestiden, skall uthyraren därjämte lämna uppgift om hur stor del av betalningen för hyrestiden eller av de särskilda hyresbeloppen som hänför sig till åtagandet.

Har parterna överenskommit om hyrestid som ej är längre än en månad, räknat från utgången av den månad då uthyrningen börjar, och vill parterna förlänga hyrestiden därutöver, skall vad som stadgas i första stycket iakttagas vid förlängningen, om varans kontantpris överstiger gränsvärdet.

6 § Har hyresförhållandet varat längre tid än sex månader, får konsumenten göra sig fri från avtalet med en månads uppsägningstid.

7 § Vid hyrestidens utgång eller när avtalet eljest upphör att gälla skall uthyraren genast återbära vad konsumenten deponerat jämte ränta, i den mån det deponerade beloppet ej till följd av avtalet tagits i anspråk såsom betalning för den utnyttjade hyrestiden.

8 § Konsumenten har, då hyresförhållandet varat längre tid än sex månader, rätt att köpa varan för ett pris som motsvarar skillnaden mellan vad som enligt andra stycket tillgodoräknas uthyraren och konsumenten.

Uthyraren tillgodoräknas varans kontantpris vid hyrestidens början samt till skäligt belopp de kostnader han har haft för att fullgöra sådant åtagande som avses i 5 § första stycket andra punkten. Konsumenten tillgodoräknas vad han har erlagt i betalning för den utnyttjade hyrestiden.

Konsumenten har rätt att utan särskilt vederlag bli ägare till varan när

19

Erik Haxvig
 Direktør, cand. jur.
 Nordania Leasing A/S
 8. oktober 1976

Justitsministeriet
 Lovafdelingen
 Slotsholmsgade 10
 1216 København K.

**Vedrørende: journal nr. L.A. 1975-46000-10.
 Brev nr. 02407.**

I skrivelse af 14. september 1976 har justitsministeriet anmodet mig om en udtalelse om, hvorvidt der er behov for at overveje spørgsmålet om behov for lovregler om leasing af løsøre.

Baggrunden for forespørgslen er, at den norske Leasingkomiteen har anmodet det norske Justitsdepartement om at nedsætte et udvalg med henblik på udarbejdelse af lovregler om leasing af løsøre, og at det norske Justitsdepartement i denne anledning har anmodet Justitsministeriet i de øvrige nordiske lande om en udtalelse om, hvordan man ser på spørgsmålet om en leasinglovgivning og et eventuelt nordisk samarbejde.

Justitsministeriets forespørgsel har været drøftet på et møde i Dansk Leasingkomite, der er et lidt uformelt samarbejde mellem følgende selskaber (nævnt i alfabetisk orden):

DMK Leasing A/S
 Forenede Factors A/S
 Jydsk Diskonteringselskab A/S
 Nordania Leasing A/S
 Spar-Leasing A/S

Der findes endnu ikke nogen egentlig brancheforening for leasing i Danmark, hvilket i første række skyldes, at et utal af selskaber i formålsparagraffen blandt andet nævner leasing, men det ville ikke være rimeligt, at sådanne selskaber skulle være medlem af en brancheforening. Herudover er det vanskeligt at udarbejde de rigtige kriterier for at holde mindre seriøse selskaber udenfor en brancheforening.

Dansk Leasingkomite's formål er drøftelse af fælles problemer, domspraksis, lovforslag der har indflydelse på leasingområdet osv. I samarbejdet indgår også en udveksling af synspunkter med henblik på at få så ensartede regler for leasingaftalernes indhold som muligt.

De nævnte fem selskaber er i fællesskab medlem af Nordisk Leasing Komité (Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige), der mødes jævnligt for at drøfte problemer af fælles nordisk interesse.

De nævnte fem selskaber er endvidere i fællesskab medlem af Leaseurope, der er en vesteuropæisk organisation af nationale leasingorganisationer. Leaseurope varetager de vesteuropæiske leasingselskabers interesser, specielt i forholdet til EF.

Leasing opdeles normalt i to hovedgrupper: financial leasing og operational leasing.

Financial leasing er »typisk en lejeaftale med en aftalt mindste lejetid, hvorved en erhvervsdrivende skaffer sig maskiner og inventar m. v. til brug i sin virksomhed, men uden derved at erhverve nogen ret til ved den aftalte mindste lejetids udløb at blive ejer af lejemålets genstand.« (Juridisk Ordbog, 3. udgave). Financial leasing er i virkeligheden en finansieringsform, hvorved leasingselskabet yder sin kunde en mellemlang finansiering af kundens udnyttelse af brugsretten til en af ham udvalgt maskine, leveret af en af ham udvalgt leverandør.

En tilsvarende definition af operational leasing foreligger ikke. Operational leasing foreligger typisk, hvor en producent eller forhandler udlejer egne produkter til sine kunder, normalt indkluderende service og anden vedligeholdelse. Typiske eksempler er IBM, Rank Xerox og automobilforhandleres personvogns-leasing.

Ovennævnte fem selskaber beskæftiger sig alene med financial leasing. Vi har forstået, at overvejelserne om en leasinglovgivning også alene vedrører financial leasing.

Behov for dansk leasing lovgivning?

Der findes ingen lov, der har specielt sigte på financial leasing. Leasing bliver derimod berørt på mange punkter af den almindelige lovgivning, f. eks. Købeloven, Aftaleloven, Afbetalingsloven, Tinglysningsloven osv.

En leasinglov ville indeholde fordele og ulemper for såvel leasingselskaber som brugere.

Fordelene for leasingselskaberne ville i første række ligge deri, at loven formentlig ville indeholde visse minimumskrav til leasingselskaberne - muligvis en form for autorisation - der ville sanere branchen på en hensigtsmæssig måde, og muligvis ville sætte danske leasingselskaber i stand til bedre at konkurrere med udenlandske leasingselskaber, der ofte indgår leasingaftaler med danske brugere uden skyldig hensyn til dansk lovgivning. En lovgivning ville formentlig give en klarere afgrænsning i forhold til Afbetalingsloven og måske endda give mulighed for, at man i en leasingaftale kunne aftale, at bruger ved leasingperiodens udløb kunne blive ejer af den leasede genstand, hvilket kunne være rimeligt i betragtning af, at bruger over leasingperioden faktisk har amortiseret anskaffelsessummen. For brugerne kunne en leasinglov betyde, at leasingaftalernes indhold blev mere standardiseret og - i al fald teoretisk set - tage mere hensyn til brugerne.

En leasinglov vil imidlertid også indeholde ulemper. Selvom leasing-ideen er flere hundrede år gammel, har leasing først fået reel betydning i 1950'erne i USA og i Europa i 1960'erne. Såvidt vi erindrer, startede financial leasing i Norge i 1962 og i Sverige i 1964. I Danmark startede financial leasing i 1966 (DMK Leasing A/S og Nordania Leasing A/S startede begge i efteråret 1966). I samtlige lande ser leasing i dag væsentligt anderledes ud, end da leasing startede. I Danmark har leasing kun fungeret i ca. 10 år, men har i denne periode undergået en stor udvikling. Det kan således nævnes, at Forenede Factors A/S og Nordania Leasing A/S baseret på de første 5 års erfaringer gennemførte mange væsentlige ændringer i leasingaftalernes indhold. F. eks. blev det gennemført, at brugerne havde en adgang til at opsig leasingaftalerne, ganske vist mod at betale sig fra opsigelsen, men under alle omstændigheder en væsentlig fornyelse af leasing-ideen. Der blev i aftalen indsat et afsnit om opgørelsesmetoden i tilfælde af misligholdelse og med rimelig hensyntagen til begge parter. Samtidig blev gennemført mere rimelige regler vedrørende fordeling af ansvar og risiko for de leasede genstande, ansvar for efterfølgende mangler, forsinkelse

ved leveringen, risikoen for hændelig undergang, bedre ordning af forsikrings spørgsmål osv.

Vi føler os overbevist om, at leasing fortsat vil undergå mange forandringer såvel i udlandet som i Danmark. Det hører med til leasingselskabernes opgave at tilpasse leasing-ideen til udviklingen indenfor erhvervslivet og især de skiftende erhvervsøkonomiske forhold. Hvis en leasinglov blev gennemført, kunne en sådan lov meget nemt bremse en hensigtsmæssig udvikling.

Under henvisning til foranstående skal vi udtale, at der efter vor formening ikke for tiden er behov for en leasinglovgivning i Danmark. Derimod kunne såvel leasingselskaber som brugere ønske en ændring af Afbetalingsloven og Tinglysningslovens § 38. Erhvervsdrivende burde have en bedre adgang til uden for stærk belastning af likviditeten at få gennemført en mellemlang finansiering af anskaffelse af nødvendige driftsmidler, men dette vil medføre, at Afbetalingsloven ændres til kun at være en beskyttelseslov for private forbrugere. Også Tinglysningslovens § 38 kunne trænge til en modernisering. I denne forbindelse vil vi gerne gøre opmærksom på, at Justitsministeriets Tinglysningslovsudvalg overvejer en ændring af § 38 og til brug herfor har anmodet mig om midlertidigt at tiltræde udvalget som sagkyndig på leasingområdet.

For god ordens skyld skal vi gøre opmærksom på, at de nævnte fem leasingselskaber alene beskæftiger sig med leasing til erhvervsdrivende, hvorfor der altid er tale om to kontraktparter, der forhandler på lige fod om leasingaftalernes vilkår.

Behov for nordisk lovgivning?

Så vidt vi kan se, er der heller ikke på nordisk plan behov for en leasinglovgivning i øjeblikket. En nordisk leasinglovgivning ville iøvrigt støde på visse vanskeligheder, idet lovgivningen f. eks. vedrørende Afbetalingsloven og Tinglysningsloven er forskellig i de nordiske lande.

Leasinglovgivning på længere sigt

Før eller senere vil der sikkert blive gennemført en leasinglovgivning med EF som initiativtager. EF har allerede fremsat en række forslag til direktiver om harmonisering af banklovgivning, forbrugerbeskyttelse, regler for finansieringsselskaber mv. Alle disse

forslag omfatter efter ordlyden også leasing. Der er imidlertid ingen tvivl om, at alle disse forslag er fremkommet for at beskytte den private forbruger.

Det er lykkedes Leaseurope at overbevise de pågældende EF-myndigheder om, at financial leasing indgås med erhvervsdrivende, hvor der ikke er samme grund til at gribe regulerende ind i forholdet mellem to ligestillede forhandlingspartnere, som hvis der havde været tale om leasing med private kunder. Dette synspunkt er hidtil blevet accepteret, og leasing til erhvervsdrivende er udgået af de pågældende forslag.

På den anden side må vi se i øjnene, at der nok på et eller andet tidspunkt vil blive fremsat et forslag om en ensartet leasinglovgivning, ikke så meget for at beskytte erhvervskunderne, men for at få kontrol med finansieringssektoren. Efter vor mening vil det være væsentlig bedre for Danmark og også for de øvrige nordiske lande at afvente et sådant udspil fra EF allerede af den grund, at et sådant **udspil** vil være baseret på leasing-praksis i alle EF-landene, hvoraf nogle har et mere udviklet leasing-system end i de nordiske lande.

I denne forbindelse kan vi oplyse, at Leaseurope for tiden forsøger at udarbejde et fælles vesteuropæisk oplæg til den ideelle leasingindustri. Foreløbig har et engelsk udkast været behandlet. Dette udkast er umiddelbart acceptabelt for danske og vistnok også de øvrige nordiske leasingselskaber, idet vi i forvejen praktisk taget arbejder efter retningslinjerne i udkastet. Spørgsmålet er imidlertid blevet udsat på et fransk oplæg, der er baseret på leasingforholdene i Frankrig, hvor brugerne har en option til at blive ejer af den leasede genstand ved leasingaftalens udløb, hvilket kan lade sig gøre i Frankrig, hvor der er en speciel lovgivning om leasing.

Vi vil gerne gøre opmærksom på, at Uni-droit også for tiden beskæftiger sig med leasing og for ganske nylig rundsendte et spør-

geskema til forskellige lande med henblik på indsamling af de regler, der følges i de forskellige lande. Disse undersøgelser har formentlig også det sigte at fremsætte et forslag om en ensartet leasinglovgivning.

Til slut vil vi gerne oplyse, at vi i de sidste par år har været bekendt med det norske oplæg til en leasinglovgivning. Navnlig Danmark og Sverige har været årsag til, at forslaget har været udsat, medens Finland ikke har ment at kunne bede de norske kolleger om en udsættelse. Den norske Leasingkomiteen har imidlertid nu fremsat sit forslag, og begrundelsen herfor er:

1. I sidste samling fik Stortinget forelagt et forslag til lov om finansieringsvirksomhed. Hovedformålet med loven var at få mere kontrol med finansieringsvirksomheder og navnlig få reduceret antallet betydeligt. Efter hele sit indhold omfattede loven også leasing, men mange af de foreslåede regler var helt uanvendelige på leasing. Loven blev gennemført i maj 1976, men leasing blev på nærmere vilkår undtaget fra koncessionspligten. På den anden side blev det overladt til forvaltningsmyndigheden at lade lovens øvrige bestemmelser også gælde for financial leasing.
2. De norske leasingselskaber har været stærkt generet af konkurrence fra udenlandske selskaber, der kan tilbyde leasing på mere favorable vilkår end de norske leasingselskaber. Hovedårsagen hertil er at finde i valutariske bestemmelser, der afskærer norske leasingselskaber fra at optage valutalån i forbindelse med import.

Såfremt Justitsministeriet måtte ønske yderligere oplysninger, er vi naturligvis rede til at fremkomme hermed, ligesom vi gerne vil bistå Kreditkøbsudvalget eller et særligt nedsat udvalg ved behandlingen af leasingproblematikken.

Med venlig hilsen

Erik Haxvig

Ordførende i Dansk Leasingkomite.

Industrirådet
den 2. november 1976.
J.nr. 6.7.1.11.2. Nord. PA/CJ

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Vedr.: J.nr. L.A. 1975.46000-10 - lovgivning om leasing.

Med skrivelse af 14. september 1976 anmodede justitsministeriet Industrirådet om en udtalelse om, hvorvidt der er behov for at overveje spørgsmålet om at indføre lovregler om leasing af løsøre.

Baggrunden for ministeriets henvendelse er, at den norske leasingkomité har anmodet justisdepartementet om at nedsætte et udvalg med henblik på udarbejdelse af lovregler om leasing af løsøre. Det norske justisdepartement har herefter anmodet »søsterministerierne« i de øvrige nordiske lande om en udtalelse.

Rådets medlemskreds består både af leasors og lessees, dog naturligvis hovedsageligt sidstnævnte gruppe. Ved forespørgsler blandt brugerne af leasing (lessee-gruppen) har vi forsøgt at konstatere, hvorvidt disse har en fast politik gående ud på at lease så meget som muligt erhvervsløsøre, eller om leasing kun bliver benyttet lejlighedsvist eller kun, hvor det er den eneste mulighed for at benytte et særligt stykke erhvervsløsøre. Samtidigt forsøgte vi at få belyst, i hvilket omfang der opstår vanskeligheder med gennemførelsen eller forståelsen af leasing-aftalen.

Selv om leasing har været kendt som finansieringsform i de sidste 10 år i Danmark, er der endnu kun ganske få industrivirksomheder, der har som fast politik at lease alt erhvervsløsøre. I det hele taget må det kon-

stateres, at leasing-formen endnu ikke er særlig udbredt i Danmark.

Som følge af ovenstående er materialet til bedømmelse af, om hvorvidt en lovgivning om leasing er påkrævet, ret begrænset. Langt den overvejende del af de leasing-aftaler, der indgås, udformes i forbindelse med standardkontrakter, udarbejdet af leasing-selskaberne. De korrektioner, der med tiden er nødvendige i sådanne standardkontrakter, finder vi bedst kan foretages efter forhandling mellem parterne og ikke ved lovgivning.

Leasing berører på en række punkter den almindelige lovgivning, f. eks. købeloven, aftaleloven, afbetalingsloven og tinglysningsloven. Forskellige ændringer inden for disse lovgivninger vil kunne hjælpe erhvervslivet til en lettere finansiering ved anskaffelsen af erhvervsløsøre. Det vil være tilfredsstillende, hvis § 19, stk. 1 i kreditkøbsudvalgets arbejdsudvalgs lovudkast gennemføres i uændret skikkelse, så 20 pct. udbetalingskravet ikke eksisterer i erhvervskøb.

Under henvisning til ovenstående mener vi ikke, at der for tiden er behov for en leasing-lovgivning i Danmark. En fælles nordisk leasing-lovgivning forekommer os uensigtsmæssig, da der eksisterer forskelle i det lovgivningskompleks, hvori en leasinglov ville indgå, og da de motiver, der ligger bag den norske leasing-komités henvendelse til justisdepartementet, ikke foreligger i Danmark.

Med venlig hilsen

Peter A. Arendorff

Forbrugerombudsmanden
den 9. november 1978
journal nr. 1978-0121-42

Kreditkøbsudvalget
Retten i Helsingør
Vestergade 2
3200 Helsingør

Jeg har modtaget Kreditkøbsudvalgets skrivelse af 19. september 1978, hvori man udbeder sig en udtalelse om, i hvilket omfang Forbrugerombudsmanden har modtaget henvendelser fra forbrugere, forbrugergrupper, organisationer eller andre om spørgsmål, der har forbindelse med udlejning af løsøre til forbrugere.

I den anledning skal jeg oplyse, at institutionen siden oprettelsen den 1. maj 1975 har modtaget ca. en halv snes skriftlige henvendelser om leje af løsøre til forbrugere. Sagerne er rejst af enkelte forbrugere, på nær en enkelt undtagelse, hvor klage er indgivet af en brancheorganisation.

Problemet har bl. a. været spørgsmålet om mulighederne for at blive løst fra en leasingkontrakt, idet mange kontrakter ofte løber uopsigeligt fra lejerens side i flere år. Disse sager har jeg dog ikke kunnet behandle i medfør af markedsføringslovens bestemmelser, da den konkrete civilretlige bedømmelse af, hvorvidt lejerens kan løses fra kontrakten, henhører under Forbrugerklagenævnet eller domstolene.

Modtagelsen af de forholdsvis få sager inden for dette område, viser imidlertid, at det er de samme spørgsmål, der går igen, og at problemerne er de samme både i erhvervsforhold og i forbrugerforhold.

Problemerne synes at centrere sig om bindingsperioden, standardbestemmelser om, at leasingselskabet er uden ansvar for mangler ved det udlejede, og at lejeren bærer risikoen for det lejedes hændelige undergang, regulering og forhøjelse af lejen i lejeperioden og endelig værnetingsklausuler i udlejerens interesse.

Endvidere har institutionen modtaget enkelte henvendelser om tilfælde, hvor lejeforholdet overgår til køb på kredit. Problemerne har her været spørgsmålet om afbetalingskøb kontra leje, jfr. § 1 i lov om køb på afbetaling, samt spørgsmålet om, hvorvidt firmaerne kan beregne afbetalings- og rentetillægget tilbage fra lejeperiodens begyndelse eller først fra den egentlige købsdato.

Endelig har institutionen fornylig modtaget henvendelser fra enkelte forbrugere vedrørende leje af musikinstrumenter. Disse klager drejer sig dels om manglende overensstemmelse mellem brochuremateriale og kontrakter, dels om de anvendte kontraktsvilkår. Jeg vedlægger et eksemplar af en kontrakt inden for dette område.

Da flere af de anvendte kontraktsvilkår efter min opfattelse er i strid med § 1 i lov om markedsføring, vil jeg foretage en indsamling af denne branches kontrakter med henblik på en samlet vurdering heraf.

Med venlig hilsen
Ehrenreich

Forbrugerklagenævnet
den 29. november 1978
journal nr. 78-0610-011

Kreditkøbsudvalget,
Att.: Fuldmægtig Bo Vesterdorf,
Dommerkontoret i Helsingør,
Vestergade 2,
3200 Helsingør.

I skrivelse af 19. september 1978 (LA 1973-0131-9) har kreditkøbsudvalget anmodet forbrugerklagenævnet om en udtalelse om, i hvilket omfang nævnet har modtaget henvendelse fra forbrugere, forbrugergrupper, organisationer eller andre om spørgsmål, der har forbindelse med udlejning af løsøre til forbrugere.

Jeg skal i den anledning oplyse, at nævnet kun i meget begrænset omfang har modtaget sådanne henvendelser. Jeg skal dog samtidig understrege, at væsentlige forbrugsområder,

hvor lejeformen kan være et praktisk alternativ til køb på kredit, er undtaget fra forbrugerklagenævnets virksomhedsområde, jfr. handelsministeriets bekendtgørelse nr. 193 af 28. maj 1975 om forbrugerklagenævnets virksomhedsområde. Specielt kan nævnes, at sager vedrørende radio- og tv-apparater og »hårde hvidevarer« ikke behandles af forbrugerklagenævnet men af godkendte private klagenævn.

Til orientering vedlægges et antal bilag fra nogle klagesager vedrørende leje.

Med venlig hilsen
Hugo Wendler Pedersen
formand for forbrugerklagenævnet

Ankenævnet for radio- og tv-apparater m.v.
Den 9. november 1978

Kreditkøbsudvalget
c/o Dommerkontoret i Helsingør
Vestergade 2
3200 Helsingør

Vedr.: Deres ref.: LA 1973-0131-9

Idet vi anerkender modtagelsen af Kreditkøbsudvalgets skrivelse af 8. ds., skal vi efter at have gennemgået Nævnets arkiv og løbende sager meddele, at Nævnet aldrig har behandlet nogen klage vedrørende lejet tv- eller radiomateriel.

En meget væsentlig del af de af Nævnet behandlede sager vedrører reparationer, heraf den væsentligste del reparationer af tv-modtagere, specielt farve-tv.

Da udlejede apparater i tilfælde af fejl eller mangler simpelthen i henhold til kontraktvilkårene udskiftes hos kunden, opstår reparationsproblematikken ikke.

Selvsagt opstår problemer omkring købspriser, rabatter, betalingsvilkår mv. heller ikke i lejeforhold på en sådan måde eller i en sådan sammenhæng, at Nævnet kan forvente at få sager herom til behandling.

Nævnet har i et enkelt tilfælde, uden at der var tale om en egentlig klagesag, fået forelagt spørgsmålet, om et tv-udlejningsselskab

kunne opsiges en lejekontrakt, fordi lejeren til stadighed krævede ombytning af sit apparat, uden at lejeren dog var i stand til at påvise egentlige mangler, i hvert af de tilfælde, hvor ombytning krævedes.

Ved den pågældende lejlighed, hvor undertegnede gennemgik udlejningsselskabets kontraktvilkår, meddeltes det udlejningsselskabet som Nævnets opfattelse, at en opsigelse af aftalen fra selskabets side ikke kunne finde sted, således som kontrakten var formuleret.

Vi henviste selskabet til i de konkrete tilfælde at afvise ombytningskravet, såfremt man fandt, at lejeren misbrugte sin ret til at forlange ombytning af defekte apparater, men nogen ret til ophævelse af kontrakten havde selskabet ikke, så længe lejeren betalte det aftalte månedlige lejebeløb.

Denne henvendelse er formentlig uden interesse for Kreditkøbsudvalget. Vi har alene omtalt den, fordi Udvalget udtrykkeligt har bedt om at få oplysninger om henvendelser til Nævnet om lejeforhold.

Med venlig hilsen

S. Kahlke
(sekr.)

27

LEJEVILKÅR

- Transport og opstilling af det lejede indgår i lejen, medens levering og opsætning af antenne m.v. **be**tales separat af lejereren.
- Udlejeren forpligter sig til at holde det lejede i fuld funktionsdygtig stand og udføre nødvendig service uden **udgift** for lejereren, - dog under forudsætning af, at hverken lejereren eller andre foretager nogen form for indgreb i apparatet(erne). Det er i forbindelse med ydelsen af udlejerens gratis funktionsservice tillige en forudsætning, at det lejede befinder sig **max 25 km** fra udlejerens **forretningssted(er)**.
- Udlejeren forpligter sig til at udføre påkrævet service hurtigst muligt. Hverken lejer eller trediemand må foretage indgreb i den tekniske installation i det lejede. Oer ydes ingen reduktion i lejen for den tid, det lejede ikke kan anvendes som følge af opståede fejl.
- Lejeren forpligter sig til at overtage alt ansvar for det lejede og holde det forsikret mod enhver skade til nyværdi i hele lejeperioden.
- Skader, der er opstået som følge af uforsvarlig adfærd fra lejerens/brugerens, hans husstands eller gæsters side skal omgående meddeles udlejereren. Lejeren er indforstået med i sådanne tilfælde at lade skaden reparere af udlejereren for lejerens regning.
- Det lejede er og forbliver udlejerens ejendom. Lejeren må ikke sælge, pantsætte, fremleje eller udlåne det lejede. Ligeledes må lejereren ej heller anviser det til genstand for udlæg eller udpantning.
- Lejeren har ikke købsret eller forkøbsret til det lejede.
- Det lejede må ikke opstilles uden særskilt aftale på anden adresse end den på forsiden af nærværende kontrakt aftalte. I tilfælde af lejerens og/eller det lejedes flytning skal den ny adresse meddeles skriftligt til udlejereren før flytningen. Udlejereren er berettiget til når som helst at besigtige det lejede og forvisse sig om dets tilstedeværelse.
- Licensafgift til Danmarks Radio betales af lejereren.
- Lejerens rettigheder og forpligtelser i henhold til nærværende lejekontrakt kan ikke overdrages til **trediemand** uden udlejerens skriftlige samtykke.
- Lejekontrakten er oprettet for en **minimumsperiode på 12 måneder**, medmindre andet er anført på forsiden. I de første 12 måneder af kontraktens løbetid kan den altalte leje kun reguleres med ændringer i merværdiafgiften eller andre lovmæssige afgifter. Efter udløbet af denne 12-mdr. periode er udlejereren berettiget til at ændre den anførte **leje** med et forudgående, skriftligt varsel på 2 måneder til en forfaldsdag.
- Der er iøvrigt aftalt et gensidigt, skriftligt opsigelssvarsel på 1 måned til en forfaldsdag. Dog er udlejereren altid berettiget til uden varsel at kræve lejeaftalen ophævet og tilbagetage de lejede i tilfælde af lejerens misligholdelse af nærværende kontrakts bestemmelser, herunder især vanrøgt, manglende forsikring af det lejede eller udebleven, forfalden lejebetaling udover 8 dage efter **påkrav**. Endvidere er udlejer berettiget til at opsig kontrakten uden varsel til øjeblikkeligt ophør, såfremt lejerens bo tages under skifterettens behandling som betalingsstandsnings- eller konkursbo, akkordforhandlinger indledes, udlæg eller udpantning foretages i lejerens løse.
- Ophæves lejeaftalen som følge af nogen af de i aftalen anførte grunde skal forfalden **leje** med tillæg af forhalingsrente, omkostninger ved tilbagebetaling af det lejede og evt. inddrivelsesomkostninger betales af lejereren.
- Det stillede depositum tjener til sikkerhed og evt. dækning af udlejerens evt. krav i forbindelse med reparation som følge af uforsvarlig adfærd, jfr. pkt. 5. og udlejerens evt. krav i forbindelse med lejeaftalens ophævelse.
- Lejeren er pligtig til indbetale lejen på udlejerens postgirokonto eller **forretningssted(er)**, såfremt der ikke bestemmes andet.
- Nærværende lejekontrakt er indgået med forbehold af godkendelse af udlejervirksomhedens indehaver eller en dertil bemyndiget medarbejder. Såfremt der fra udlejerens side ikke er fremkommet meddelelse inden 10 dage fra oprettelsesdagen anses kontrakten for godkendt. I tilfælde af nægtelse af godkendelse er udlejer berettiget til at tilbagetage de på forsiden anførte effekter mod tilbagebetaling af de af den anden part erlagte ydelser.
- Udlejer er når som helst berettiget til at overdrage rettigheder og forpligtelser ifølge denne kontrakt til trediemand.

Member of the Granada Group

Telerent AS:

Postgiro nr. 3 23 44 44

Administration-Bogholderi:

Birkedommervej 27, 2400 Kbh. NV

Telefon: (01) 10 09 00

Service:

København, omegn
og Roskilde: (01) 10 00 71

Nordsjælland: (03) 26 63 83

Sydsjælland: (03) 73 26 00

Ålborg: (08) 18 18 59

Århus og omegn: (06) 12 10 01

Trekantområdet: (05) 53 26 00

Senderjylland: (04) 62 30 02

Odense: (09) 14 59 34

- ☐ Ombytning af TV
☐ Navneændringskontrakt
☐ Overdragelse af gl. kontrakt
 Gl. kontraktnummer _____

LEJEAFTALE

S/R kunde nr.

 model kode rate kode serie nr. bord kode
☐ 1 = ja
☐ 0 = nej

 betalingsform 1 = md.
 3 = 1/4 årl.
 6 = 1/2 årl.
 0 = 1/1 årl.

DEPOSITUM kroner øre LEJEBELØB kroner øre

kontrakt længde måneder

 KONTRAKT START dag md. år CPR-nr.
 (HOVEDFORFALDSDATO) dag md. år

INSTALLATIONSADRESSE (Lejer)

 titel navn initialer fornavn
 0 = ø
 1 = hr.
 2 = fr.
 adresse

post nr. by

 telefon nr. ER instadr. =
 betalingsadr.
☐ 0 = ja
☐ 1 = nej

BETALINGSADRESSE (Lejer)

 titel navn initialer fornavn
 0 = ø
 1 = hr.
 2 = fr.
 adresse

post nr. by

telefon nr.

Telerent AS udlejer herved til ovennævnte lejer følgende selskabet tilhørende farve-TV:

Mærke _____ Model _____ Serie-nr. _____

CPR-nr. _____ Forsikringselskab _____ Police nr. _____

LEJEVILKÅR & UNDERSKRIFT

Lejen betales forud. Ved kontraktens underskrift er der ialt betalt kr. _____ Heraf udgør depositum kr. _____

Første indbetaling den _____ 197____ Det indbetalte depositum refunderes ved lejekontraktens opsigelse i h.t. betingelserne.

Lejemålet begynder den _____ 197____ og løber uopsigeligt i 6 måneder. Såfremt lejemålet ikke skriftligt er opsagt en måned

for lejemålets minimumsperiode den _____ 197____ fortsætter lejemålet med gensidig opsigelsesfrist på en måned. Lejen, der

betales forud, udgør incl. _____ % moms månedligt det 1. år _____, det 2. år _____, det 3. år _____.

 Lejeren erkender ved sin underskrift at have gennemlæst og godkendt ovenstående såvel som de på bagsiden anførte vilkår.
 Samtidig kvitterer lejeren for modtagelsen af det i kontrakten nævnte TV-apparat. Genpart af kontrakten er overgivet til lejeren, der
 ligeledes erklærer at være myndig (18 år) og fuldt rådig over sit bo.

_____, den _____ 197____

X

Lejers underskrift

 Hermed anerkendes modtagelsen af ovennævnte
 apparat i fejlfri stand med tilbehør.

X

Lejers underskrift

Telerent AS

altid fri service hos TELERENT

Lejevilkår

§ 1. Udlejningen sker uden antenne eller antenneinstallation, og Selskabet hæfter ikke for skader eller fejl, som skyldes antennen eller dennes installation.

§ 2. Apparatet må ikke uden Selskabets skriftlige godkendelse flyttes fra den i denne aftale nævnte installationsadresse.

§ 3. Selskabet er berettiget til når som helst at få adgang til installationsadressen med henblik på service, inspektion, ombygning eller tilbagetagning af apparatet.

§ 4. Apparatet tilhører Selskabet. Lejeren må derfor hverken udlåne, pantsætte, udleje eller i øvrigt overlade det lejede apparat til andre.

§ 5. Selskabet forpligter sig til i lejetiden at holde apparatet i funktionsdygtig stand under forudsætning af, at lejeren opfylder sine betalingsforpligtelser og med undtagelse af de tilfælde, som er nævnt under punkt 1 og punkt 6, samt at apparatet befinder sig indenfor Selskabets normale serviceområde. Såfremt der opstår fejl ved apparatet, skal dette umiddelbart anmeldes til Selskabet. Selskabet forpligter sig til derefter enten snarest at reparere apparatet eller at erstatte dette med et andet apparat. For et sådant erstatningsapparat gælder samme vilkår som anført i denne aftale. Såfremt lejeren ikke inden 48 timer efter at fejlen er anmeldt får stillet et funktionsdygtigt apparat til rådighed, er lejeren berettiget til at få lejen nedsat forholdsmæssigt. Ved beregningen af en sådan lejenedsættelse skal lejen udregnes pr. dag.

§ 6. Lejeren bærer ansvaret og risikoen for, at apparatet samt eventuelt tilbehør ikke beskadiges, herunder at apparatet tilsluttes til korrekt netspænding.*) Lejeren har ikke ret til at reparere apparatet eller lade andre end Selskabet udføre reparationer af dette. Såfremt der opstår fejl i apparatet som skyldes lejerenes overtrædelse af nævnte regel, er Selskabet ikke pligtig at foretage ombygning med andet fejlfrit apparat eller at reparere det udlejede apparat uden at lejeren betaler erstatning herfor. Lejeren er erstatningspligtig for et tab af apparatet eller for sådan skade på apparatet, som ikke skyldes normalt slid og ælde i lejetiden.

*) Lejeren skal derfor sørge for at en gyldig forsikring dækker tab eller skade på det lejede apparat.

§ 7. Selskabet har ret til uden varsel at ophæve aftalen og tilbagetage apparatet, såfremt lejeren:

- a. ikke betaler skyldig leje til forfaldstid.
- b. i strid med § 2 flytter apparatet fra installationsadressen uden skriftlig anmeldelse.
- c. erklæres konkurs, umyndiggøres eller afgår ved døden.
- d. i strid med § 3 nægter Selskabet adgang til installationsadressen.
- e. vanrøgter, pantsætter, udlejer eller overlader apparatet til andre.
- f. i øvrigt misligholder nærværende aftale.

§ 8. Såfremt lejeren misligholder sine forpligtelser, **fortabes** indbetalte lejebeløb samt depositum.

§ 9. Selskabet forbeholder sig ret til efter udløbet af den første 6 måneders periode af kontraktens løbetid at forhøje den anførte leje med 1 måneders varsel. Lejeren har i så fald ret til at opsiges aftalen, inden lejeforhøjelsen får virkning.

§ 10. Selskabet er berettiget til at overdrage rettigheder og forpligtelser ifølge nærværende aftale til tredje- mand. Såfremt der sker momsforhøjelse eller forhøjelse af andre offentlige afgifter på fjernsyn, er Selskabet dog berettiget til - også i den første 6 måneders periode - med omgående virkning at pålægge lejeren den forhøjede afgift.

§ 11. Såfremt lejeren udebliver med lejebeløb udover forfaldstid, skal lejeren betale morarenter til Selskabet med V/i % pr. måned svarende til en årsrente på 18%.

§ 12. Alle retstvister mellem Selskabet og lejer afgøres ved Københavns Byret.

§ 13. Licensafgift til Danmarks Radio betales af lejeren og er Selskabet **uvedkommende.-men** anmeldes af Selskabet til Danmarks Radio, i henhold til gældende bestemmelser.

Bemærk! Lejeren er selv pligtig at tilmelde sig Danmarks Radio senest 14 dage efter opstilling af apparatet.

§ 14. Aftaler, der fraviger eller supplerer de trykte vilkår, er kun gyldige, såfremt disse er blevet skriftligt accepteret af Telerent AS' hovedkontor.

LEJEKONTRAKT

(Leasing)

Udlejer	Møllelem		
	I det følgende kaldet udlejeren, og		
Lejer			
	I det følgende kaldet lejeren, er i dag indgået nedenstående aftale om leje af		
Specifikation af det lejede	Model/mærke		
	1 stk.		
	Stel nr.	Motor nr.	Indreg.nr.
§ 1 Bruger	Det omhandlede motorkøretøj er indregistreret med udlejeren som ejer og med nedennævnte person (lejeren eller dennes faste medarbejder) som bruger:		
	Navn	Stilling	
	Bopæl	Telefon	
§ 2 Lejeperiode	Nærværende lejeaftale er indgået uopsigeligt for et tidsrum af mdr. fra den at regne. Ved udløbet af lejeperioden er lejeren pligtig uden påkrav eller forudgående opsigelse fra udlejeren, omkostningsfrit for denne, at tilbagelevere det lejede motorkøretøj på udlejers adresse.		
§ 3 Betaling	Lejen, der erlægges månedsvist forud, er som aftalt under nedenanførte pkt. A. Ved lejemålets indgåelse erlægges et depositum, jfr. nedenstående pkt. B, til sikkerhed for senere rettidige betalinger. Ved den under pkt. C anførte 1. betalingstermin betales 1 måneds leje, og derefter betaler lejeren uden påkrav den månedlige leje i de under D anførte betalingsterminer. Er ikke andet særskilt anført, er merværdiafgift (moms) indregnet i den aftalte leje med den i henhold til den til enhver tid gældende lovgivning fastsatte afgift, for tiden med brøken /		
Overskydende km	Lejeren har ret til en årlig kørsel på det under nedenstående pkt. E nævnte antal km. Overskydende kørsel betales efter udløbet af hvert år med det i nedenfor under pkt. F anførte beløb for hver påbegyndt 100 km.		
Selvrisiko m.v.	I lejen er inkluderet vedligeholdelse af det lejede, samt olie og smøring i overensstemmelse med de af fabrik/importør udstedte forskrifter herom, samt årlig vægtafgift, forsikring, ansvarsforsikring og kaskoforsikring. Idet dog bemærkes, at der for hver skade påhviler lejeren en selvrisiko som anført i nedenstående pkt. G, ligesom udgifterne til benzin, vask og polering betales af lejeren.		
Særlige aftaler			
Bestemmelser om betaling, terminer og kørsel m. m. (Bogstavbetegnelserne henviser til ovennævnte §§ 3, 4 og 5)	A: Månedlig leje kr.	B: Depositum kr.	C: 1. betalingstermin (dato):
			D: Betalingstermin derefter (dato):
	E: Årlig kørsel i km:	F: Betaling for overskydende 100 km kr.	G: Selvrisiko på hver skade kr.
	H: Service og reparationer m.v. skal udføres af:		
	J: Køretøjets anvendelse:		

14 Behandling af det lejede	Det påhviler lejeran til sørge for, at det lejede automobil rettidigt afleveres til udlejerens værksted(er) for udførelse af smøring, olieskift samt serviceeftersyn i overensstemmelse med de i serviceheftet givne forskrifter, og lejeran er i det hele pligtig til sørge for køretøjets forsvarlige behandling i overensstemmelse med de i serviceheftet og instruktionsbogen givne forskrifter i enhver henseende og hæfter overfor udlejeran for følgerne af enhver forsømmelse heraf, ligesom lejeran overfor udlejeran hæfter for sådanne forsikringskader, som ikke bæres af forsikringselskabet på grund af forsæt eller grov uagtsomhed udvist af lejeran eller brugeran, manglende anmeldelse af skader m.v.
Lejerens ansvar	Lejeran (brugeran) er pligtig til, når automobilets registreringsattest og vægtafgiftsopkrævninger tilgår ham fra registreringsmyndigheden, omgående at videregende disse papirer til udlejeran. Er det i kontrakten aftalt, at lejeran (brugeran) selv skal udrede vægtafgiftsbeløbene, skal alene registreringsattesten videregendes til udlejeran.
Køretøjets benyttelse	Lejeran har oplyst, at motorkøretøjet skal anvendes som anført på forsidens rubrik J. Lejeran er ikke berettiget til at fremlåne eller fremleje det lejede. Overgår benyttelsen af det lejede for længere tid end 8 dage til en anden fast medarbejder hos lejeran end den som bruger anmeldte, er lejeran pligtig straks at give udlejeran underretning herom. Det påhviler lejeran at påse, at brugeran har gyldigt førerbevis, at det lejede anvendes til det anførte formål, og at der ikke foretages ændringer ved det lejede, og lejeran er ansvarlig for forringelser ved det lejede, som måtte opstå som følge af tilsidesættelse af disse pligter eller som følge af misbrug eller ukyndig behandling af det lejede. Det lejede må ikke anvendes til kørsel uden for Danmarks grænser, med mindre andet i hvert enkelt tilfælde er aftalt med udlejeran.
§ 5 Reparation og service	Alle serviceeftersyn, reparationer, udbedring af skader m.v. skal udføres på udlejerens værksted(er), med mindre: 1) andet er aftalt ved kontraktens oprettelse og anført i forsidens rubrik H, 2) andet i hvert enkelt tilfælde er aftalt med og skriftligt bekræftet af udlejeran. Eventuelle mangler, som måtte opstå ved det lejede i garantiperioden, skal af lejeran omgående anmeldes til udlejeran. Uopsættelige småreparationer som følge af motorstop, svigtende strømtilførsel o. lign. kan dog udføres andetsteds. Sådanne reparationer betales da kontant af lejeran og refunderes prompte af udlejeran mod aflevering af dokumentation.
16 Udlejerens eftersyn m.v.	Udlejeran er berettiget til når som helst, efter aftale med lejeran eller den som fast bruger anmeldte, at foretage inspektion af det lejede, ligesom han er berettiget til når som helst at udskifte det lejede med et fabriksnyt køretøj af tilsvarende type.
§ 7 Misligholdelse	I tilfælde af grov misligholdelse fra lejerens (brugerens) side af de denne - i henhold til ovenstående - påhvillende pligter er udlejeran berettiget til at ophæve lejemålet uden varsel og dels kræve erstatning for de ham eventuelt påførte tab, dels kræve leje for den resterende del af lejeperioden. Grov misligholdelse anses at foreligge bl. a. a) såfremt lejeran udebliver med et lejebeløb over 5 hverdage fra en aftalt betalingstermin, b) såfremt lejeran bliver erklæret konkurs, træder i likvidation eller standser sine betalinger, og boet ikke inden 3 uger efter at være opfordret hertil erklærer at ville indtræde i lejekontrakten med den virkning, at udlejerens krav på leje bliver at fyldestgøre som massekrav i boet. I de under a) og b) nævnte situationer, samt når lejeran (brugeran) iøvrigt gør sig skyldig i grov misligholdelse af kontrakten, skal lejeran (brugeran) eller i den under b) nævnte situation boet straks aflevere det lejede til udlejeran.
§ 8 Afrekning ved lejemålet's ophør	Når ved lejemålet's udløb det lejede er tilbageleveret udlejeran, er denne pligtig inden 10 dage at tilstille lejeran afrekning over lejemålet og tilbagebetale lejeran dennes evt. tilgodehavende ifølge afrekninngen. Skulle afrekninngen vise et tilgodehavende i udlejerens favør, er lejeran pligtig at indbetale dette til udlejeran inden 10 dage efter afrekninngens dato.
§ 9 Afgifts- forhøjelser o. lign.	*Udlejeran forbeholder sig ret til uden varsel at forhøje lejen, hvis vægtafgift og forsikringspræmie forhøjes eller andre afgifter på det udlejede køretøj indføres. Såfremt vægtafgift og forsikringspræmie for køretøjet nedsættes, nedsættes lejen tilsvarende.

Sted for underskrivelse

Dato/år

Som udlejer (underskrift):

Som lejer (underskrift):